

III 4245. g.

11. ős. 1963. g.

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

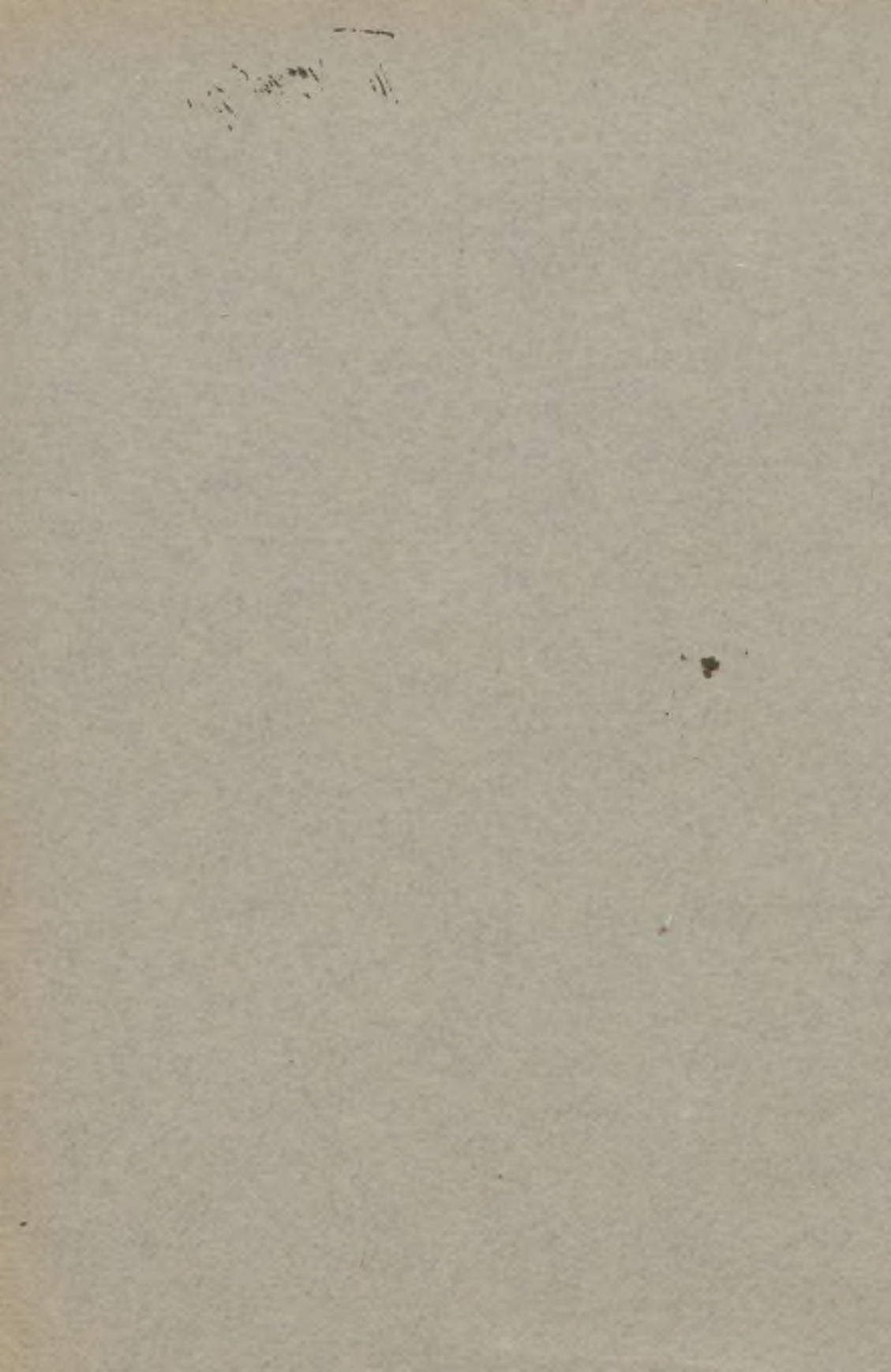
1925. ÉVI JUNIUS HÓ 4-ÉN MISKOLCON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE :
KISS ALBERT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

1925.
MAGYAR JÖVŐ NYOMDAÜZEM ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RT.
MISKOLC.

III. 4245/47

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1925. ÉVI JUNIUS HÓ 4-ÉN MISKOLCON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:

KISS ALBERT

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

1925.

MAGYAR JÖVŐ NYOMDAÜZEM ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RT.
MISKOLC.

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE 1925. ÉVI JUNIUS HÓ 4-ÉN
MISKOLCON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZÖKÖNYVE.

Jelen vannak : Farkas István esperes és báró Bottlik István h. főgondnok elnöklete alatt dr. Révész Kálmán püspök, Szalóczy Pál, Horváth Bertalan, Gaál Ferenc, Szabó András, Pósa Péter, Tóth István, Román Ernő, Kenyeresy Károly lelkészi-, dr. Kérészy Barna, dr. Lipcsey Péter világi tanácsbírák, dr. Csorba György misk. főgimn. igazgató, tanárképviselő, Baksa Lajos, Csiky Béla, Putnoky István, Péter József tanító képviselők, Kiss Albert lelkészi fő-, Takács Mihály, Szabó József lelkészi aljegyzők, dr. Regéczy József világi fő-, Kun András és Tóth Kálmán világi aljegyzők.

Az egyházak képviselőiben, mint fent még meg nem nevezettek : Várady Pál, Sólyom Gyula, Fekete Lajos, Mauritz Árpád, Molnár Gyula, Komjáthy József, Bodnár Ferenc, Gergely Béla, Tóth Sándor, Szabó Dániel, Benke József, Gecse Albert, Kiss Elek, Eötvös Ferenc, Vajda Sándor, Enyedy Andor, M. Papp Ernő, Bodnár Béla, Sólyom Lajos, Bogdány József, Apostol Bertalan, Szendrey László, Molnár Pál, Kérészy István, Gyarmathy Béla, Kovács Károly, Ferenczy Dániel, Rácz Károly, Gere Lajos lelkészek, Farkas Pál előkönyörgő tanító, Gaálfy Ignác, Zsiros Lajos, Molnár József világi küldöttek, presbiterek, tanítók, s lelkészek és számos érdeklődő.

Elmaradásukat igazolták : gróf Haller József, bábai Bay Bertalan és Zsóry Lajos világi tanácsbírák, Bársony György hejőszalontai lelkész.

1. Farkas István esperes a gyűlés megnyitása előtt lelke buzgóságával és tüzével imádkozott egyházunkért, hazánkért, a megvilágosító és bölcsé tevő Szentlélek munkánkban megsegítő kegyelméért, mélyen áthatva és megilletve az egybesereglettek lelkét.

2. Esperes jelentí, hogy báró Vay Elemér főgondnok ur öméltósága betegsége által most is akadályozva van a megjelenésben.

Közgyűlés az oly sokáig áldásos munkát és tevékenységet gyakorolt világi vezérének szomoruan tapasztalt hosszszas betegsége felett mély részvétének, gyűlésünkről történt elmaradása miatt őszinte sajnálatának jegyzőkönyvben óhajt kifejezést adni, kérve a gondviselő Istent, hogy egészsége megújulásában adja meg örömünket és hozza meg kedves Övéinek is boldogságát.

3. A világi elnöki szék elfoglalására

közgyűlés báró Bottlik Istvánt kéretik fel, aki szívélyes szavakkal üdvözölvén a megjelenteket, magas szárnyalású beszédben tömören mutat rá feladataink fontosságára, kiemelve a sárospataki áll. tanítóképző intézet átvételének egyházi életünket hullámszásba hozó fontos kérdését, „melyért nagy áldozatokat kell hozni, hogy sokkalta nagyobb erkölcsi értékeket nyerjünk“. Mert „egyetlen utjelzőnk az evangéliom, ennél haladunk és gyermekeinket is ennek a fényénél akarjuk felnevelni.“ — A megalakulást szabályszerűnek nyilvánítva ki, a közgyűlést megnyitja.

4. Targysorozat előtt Esperes keresetlen, de szívből jövő szép szavakkal emlékezik arról, hogy dr. Révész Kálmán püspök ur a mai napon ünnepli 30 éves házassági évfordulóját s őt itt üdvözölhetjük körünkben, mert az egyházi életünk iránti igaz érdeklődés s az együtt munkálkodás vágya idevezették a közös munkatérre — még az emlékezés e szép napján is.

Egyházmegyei közgyűlés lelkesülten élteti a hivatás- teljesítésben példaadó, érdamekben gazdag Főpásztorát családi örömnapja alkalmával, aki meghatottan, változatos emlékeit felujtva, kedves szavakban mond a megemlékezésért köszönetet.

5. Főjegyző felolvassa Esperes következő hivatalos jelentését :

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés !

Örvénylő vizeken, — mikor hullám hullám ellen tör, — életet pusztulással fenyegetve, — a veszedelmes helyekre ért hajó kormányosa — ha hivatásának szerelme vitte oda az „él“-re! — nem a maga életéért remeg. . . Szeme kinyitva, izmai megfeszülve, figyelme megsokszorozva — s erejét megfeszítve — a kishitűeket bátorítja, — a csüggedőkbe a bizonyos megmenekülés édes hitét önti s mindent megtesz, hogy a mások élete megmaradjon. . . Örvénylő vizek köröttünk mindenfelé! . . . S bizony mondom attól függ a jobb, a boldogabb jövő . . . kik és hogyan állnak az „éleken“ a kormányosok?! Nagy, hatalmas segítség a pünkösdi lélekből reánk szálló isteni kegyelem ajándéka, mely minden akadályt legyőzni akaró és tudó szent elhatározásával, tettekkel munkás, komoly akarásokkal — lelki pásztorokat, tanítókat vezérségre hívott világiakat sokszor valóban csodásan csodás dolgok véghez vitelére képesít. . . Az egyház, a vallás missziója — talán sohasem volt olyan felségesen komoly, mint napjainkban! A maga tehetségében tulon túl sokat bízó, a haladás terén tényleg mértőföldes lépésekkel siető tudás . . . ezer mesterkedést üző bűvész módjára kápráztatja el sokak szemét. . . Az elemek keveréséből új csodaszereket terem, gépeket alkot, rádió és egyéb bámulatra méltó kitalálásaival valóban az örökkévalóságba írják be nevüket — tudós, de mégis csak ember, emberek! . . . És mert az ember az alkotója s feltalálója ennek is, annak is, az isteni segítő kegyelem, emberre aláhajlását meglátni nem akaró, hitetlenek táborát, szaporítja a tudás. . . *Első hullám, mely az Egyház hajója ellen tör!* . . . Az Istent, Hazát, Ideálokat . . . még a tiszta családi együttélést is tagadó gyűlölködéssel, erőszakkal s a rombolás ezer fegyverével, harcoló nemzetközi szocializmus . . . *a másik ellen!* . . . A krisztusi tanokat elferdítő, betükön rágódó, magát új életet élőnek, megvilágosítottnak, másoknál különbnek kikiáltott,

a külsőségeskedő, a farizeuskodás minden bélyegét magán viselő, *szechták* táborába is ellenségnek tekintendő! . . .

S maguk a keresztyén felekezetek — kik egymás mellett — egy közös cél: az ember boldogságának már ide alant megtalálása és az embereknek az Istennel s az ő Fiával — a Krisztussal való örökös találkozás és együttélésre való törekvésében, — a krisztusi ideálok megvalósításában — egymással nemes versenyre kelve — kellene hogy éljenek — — — megértés, szeretet, békesség helyett — féltékenykedés, türelmetlenség, egymás ellen törés hullámaikat támasztják . . . pusztítva, sorvasztva belső erőiket! . . .

Nehéz időkben — mint a minők a maiak — egyetlen kötelesség várakoznék szerintem — minden egyházat és hazáját szerető keresztyén magyarra és pedig kormányon ülőkre és vezetettekre egyaránt: féltetve mindent, ami faj, ami egymás gyűlölésére vezethet — minden felekezet építse a maga egyházát, élje befelé hitéletét, a Krisztussal való boldog találkozások édes, meghitt óráit készítgesse összejöveteleiben, szeretet munkáiban — a maga gyülekezete számára — de ne bántsa, ne háborgassa egyik felekezet a másikat! Krisztus vezérsége alatt — a krisztusi eszmények valóra váltása után — jö el a nagy magyar feltámadás! . . . Pusztuló, sorvadó, koporsó felé siető világ árvája nemzetté lettünk — mi — a „hajdan erős magyar!“ Ha egymást felekezetenként is marjuk és tépjük — halálunk bizonyos! . . . s ki tudja — „teremt-e Isten több magyart, ha mi is elbukánk?! . . .“

Nagyti zteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Ezek a gondolatok foglalják el egész valómat — midőn egyházmegyénk egy újabb esztendei működéséről — életéről — mint az egyházmegye hajójának egyik kormányosa — megteszem jelentésemet.

Hullámok indultak ellenünk is! . . . Láttam és látom a vészeket, melyek igazán a lételünket fenyegetik; — látom közeledni az újabb terheket is — melyek hordozása alatt egyik-másik gyülekezetünk — segítő kéz nélkül — biztosan összeroskad; látom a rólunk és nélkülünk hozott intézkedések egész sorát, melyek zugó fergeteg gyanánt jöttek ránk . . . megnehezítvén gyermekeink iskoláztatását, tanítói állások fenntartását, mellőzve szerzett s törvényben biztosított jogokat — önkényesen róva ki tanítói járulékokat, illeték egyenértéket stb., igazságtalanul utalva ki családi pótlékot, lekicsinyelve hitoktatói lelkész munkákat, agyonhallgatva a multban élvezett korpótlékok, tandíjváltás, adósegély valorizálatlan kiutalásával — meg más egyebekkel — a koldus tarisznyát akaszva vállainkra! . . . Látom mindezeket . . . de míg az egyházmegye kormányán állok — az én ajkamról nem fog hallani senki csüggedést . . .! Az én lelkem mélyén égő tüzek lobognak s ezeknek fénye utat mutat. Erőtelen ugyan ajkam szava — de az mindig az akadályokon győzedelmeskedni akaró — a küzdő életet szerető — harci riadó! . . . Mit félték óh kicsiny hitűek? . . . Egymásnak terhét hordoztatok! . . . Így tanított az én Idvezítőm! . . . Így hirdetem közöttünk én is. Csak a mi hitünk ereje, csak az élni akarás nagy bátorsága legyen meg bennünk — rendületlenül hiszem, hogy szebb és boldogabb jövő várakozik ránk. Minél több s nagyobb szenvedések várnak ránk — annál bizonyosabb, hogy Isten felé vezet az utunk! . . .

És én nemcsak azért hirdetem ezt — mert belső emberem hitvallástétele ez — de a jelek, a tettek — egyházmegyénk egy évi élete is — mind ezt igazolják. Beszélhetnek mások a hitetlenség, a tagadás győzelmes előnyomulásáról, én a fejlődő élet — a Krisztus ideáljai megvalósítása felé futó élet — gyönyörüségéről számolhatok be!

Egyházlátogató küldöttségeink mindenikének jelentésében — örömmel olvastam. Alig egy pár gyülekezetet kivéve — mindenütt csodás felbuzdulását látták a szépen fejlődő hitéletnek. A kálvinista öntudat, a bensőséges vallásosság az áldozatos hűség lélekemelő példái mindenfelé! Mint az Isten angyalát — úgy fogadták a legtöbb helyen a vizitátorokat — mikor — népes nagy gyülekezetek — a nagy munkaidő dacára is, seregestől mentek reggelenként az Ur házába! . . . A templom látogatás, az urvacsorával való élés, a belmissziói munkával való törődés, az egyház belső és külső építésével járó teherviselés, a szegényekről való gondoskodásban . . . jó lélekkel jelenthetem — szinte óriási lépéseket téve ment előre egyházmegyénk . . . És én boldog vagyok, hogy hirdethetem: „Nem lehet, hogy amiket láttam és hallottam — ne szóljam azokat!”

Mielőtt egyházmegyénk csak bennünket érdeklő eseményeit — életét vonultatnám fel — itt lelki szemeink elé — kell . . . úgy érzem kötelességem — részint kerületbeli, részint egyetemes kálvinista egyházunkat nagyon is érdeklő pár dolgot ide elénk hozni, nyílt tárgyalásra.

Az első — a sárospataki tanítóképző egyházkerületünk által való átvétele. Hallatni kell e nagyfontosságú kérdésben szavunkat — nekünk is . . . Lelkész testvéreim ismerik ez ügyben a sárospataki lapokban közzétett állásfoglalásomat. Nem ismételek. Ha tudom is, hogy terheink súlyosak . . . de a tanítóképző kell, hogy a mienk legyen! Egyenesen Szentlélek elleni bünt követnénk el, melynek nincsen bocsánata sem a földön, sem az égben — ha azt az eléggé fel nem értékelhető erkölcsi kincset — mindenáron — által nem vennénk! . . . Az új Magyarország olyan lesz, aminőknek ifjainkat nevelik a tanítómestereink! . . .

Az új terhektől ne remegjen a mi Egyházmegyénk — ahol megszületett egyik világi tanácsbíránk lelkéből — a progresszív egyházi adó teher — keresztolvitelének gondolata. A progresszív adózás — a szegény egyháztalagok a tehertől való mentesítése. — Ez a megoldás kulcsa! Így hirdettem s ezt hiszem ma is! Aztán még egy! . . . Kell, hogy mi, sokszor tépett ruhájú papok és tanítók — a gyülekezetek kormányosai adjunk példát arra, mit kelljen cselekedniök másoknak . . . Minden lelkész és tanító — szinte erején túl, de hozza meg a maga áldozatát s önként jelentkezzék — gyülekezetek előtt évi járulék fizetésére . . . Külön pont gyanánt leendő tárgyalva ez a kérdés tárgysorozatunkban — kérem bölcs határozatukat.

A másik nyílt, de ez már egyetemes kérdés is — ide kívánczozik gyűlésünk asztalára . . . Mindegyre többen érezzük szükségét annak, hogy országos zsinat hívassék össze — függő kérdések elintézése — s régóta sóvárgott egyetemes intézkedések megtételére. Sok kérdésben szinte utvesztőbe jutottunk, sok kérdésben nagy a tétovázás, bizonytalanság. Csak párat említek meg. Lelkészválasztási törvényünk sok rendelkezése elavult — de rendezendő különösen egy pontjában: „Mit kell cselekednünk — a megszállott területekről — hozzánk pályázó vagy meghívott lelkészekkel? . . . Bármennyire erős a nemzeti érzés és öntudat bennünk, de be kell látnunk, hogy addig, ameddig! mégis más államok a megszállott területek. Tudok egyházmegyét, hol a megszállott területről pályázó lelkészt nem vették föl a választhatók közé. Én nem így cselekedtem adott esetben. De ezt a kérdést nem szabad egyénenként elbírálni, ebben egységes utasításra van szükségünk.

Aztán ott vannak a sürgetett fegyelmi szabályok, az Istentiszteleti rendtartások ügye, ma-holnap minden egyházmegyében más és más a kálvinista istentisztelet. Ott a belmisszió munkákban látható kapkodás, sokszor zürza-

var. Belmisszió munkákban az egyénenkénti lelkipásztori kitalálások, jó és rossz szándékok egész sorozata. Az egységes kálvinista egyház helyett a sok-arcu kálvinizmus képe néz ránk . . . Ott a hitoktató lelkészek lehetetlen fizetési ügyei . . . Ezer és ezer ok, melyek mind köveelve követelik a bajok megszüntetésére hivatott országos zsinat egybehívását s rendelkezését.

Mély tisztelettel kérem ez indítványom elfogadását s a főtiszteletű kerülethez való eljuttatását.

S még egy kérésem van. A segédlelkészeink segédlelkészi kongriájukat negyedévenként utólag kapják. Az a csekély fizetés, amiből valósággal tengődnek ifju munkatársaink, bizony fájdalmasan látom, hogy elrettenti őket a lelkészi pályáról. *Elöttem kifejezést adtak ezirányu kérésüknek, hogy a segédlelkészi kongriájukat havonként előre kapják meg. Kérem, méltóztassék e tekintetben a főtiszteletű kerület utján a főtiszteletű konventre felterjesztés megtételével megbízni bennünket.*

Utolsó találkozásunk a tiszakeszi-i jubiláris gyűlés óta, öröm és fájdalom egyaránt érte egyházmegyénket, mint az történni szokott . . . Már a keszi-i gyűlésen roskadófélen volt a mindannyiunk szeretetére és tiszteletére méltó hejőpapi-i lelkész, *Szabó Bertalan* porhajléka. Könnyezve néztük, hogy ott kezdte el a nagy tusát. A lelke hívta, vonogatta, hogy együtt ünnepeljen velünk. Eljött s már ott a betegágy várta az ünnepi palást helyett . . . S hogy haza juthatott övéihez, várta a sorsa jobbrafordulását. Várt és bizott és imádkozott. S meghallgatta Isten buzgón imádkozó fiát . . . November 22-én reggel, a hajnal szárnyán az örökkévalóságba repült az imádságos, szerető jó lélek! . . . Könnyet, áldó imádságot megérdemel tőlünk ez a jóságosan jó, szelíd, alázatos szolgálja az Urnak. November 23-án a család és gyülekezet kívánságára, magam mentem ki a végső tisztesség-tartásra. Zokogó, nagy résztvevő gyülekezet kísérte utolsó útjára. Legyen áldott pihe-nése s dicsőséges ébredése! . . . *Órizzük meg kegyelettel emlékezetét!* . . . Más halálózásról sem lelkészi, sem tanítói karainkból nincs tudomásom.

A heőpapii üresen maradt lelkészi állásra dicséretreméltó nagy egyet-akarással december hó 7 én Benke József s.-lelkész hivatott meg. A concessát a meghívott lelkész megkapta, de a kegyeleti év miatt csak 1926. tavaszán foglalhatja el az uj lelkipásztor hivatalát, addig ott mint h. lelkész szolgál. A tiszaszlári gyülekezet 7 pályázó közül *Gyarmathy Béla* megszállott területen élő körtvélyesi lelkészt választotta meg szótöbbséggel lelkészül. A concessát ő is megkapta s kérem beiktatását. Fájdalmas szívvel jelentem be, hogy Kádár Albert hevesi ifju lelkész hónapok óta súlyos beteg s szolgálatra képtelen. Márc. 10-től kezdve Takács Imre személyében sikerült mellé segédlelkészt kerítenem. A felügyelő lelkészi tisztet az átányi lelkész tölti be — nagy buzgósággal. A *tiszaszederkényi* áldásos munkát kifejtő Somogyi Pál segédlelkészt a zilizi gyülekezet választván el lelkipésztorul — április 1-től, — Isten áldását kérve reá s munkájára, egyházmegyénkből elbocsátot-tam és helyette Molnár Béla, előbb sárospataki hitoktató lelkészt alkalmaztam Tiszaszederkényben.

Tisztelettel kérem ugy *Takács Imre*, mint *Molnár Béla* beerősítését.

Eötvös Ferenc — bírói ítélet alapján — visszanyerte lelkészi állását — s 1924 november 2-án ujra elfoglalta hivatalát. Ugy tudom, azóta a gyülekezet megelégedésére szolgál. A lelkek háborgása lecsendesül lassan-lassan s a kívánt béke vissza-vissza tér. Bár adja az Isten, hogy a keserves napok könnyei, a meginogás szenvedéseiből — az igazán uj életet élő lelki pásztor lenne — szíve utolsó dobbanásáig. Nincs okom kételkedni benne, *hogy ugy lesz!* . . . Örömmel jelentem be, hogy *Sólyom Barna* volt egerlövői lelkész

elégtételt kapott azzal a rendelkezéssel, hogy 1925. február hó 1-től — felterjesztésünkre — a nyugdíjas lelkészek sorába felvételre. Fekete Lajos október 1-től a böcsi h. lelkészséget elfoglalta.

Dr. Szarka Gyula vasgyári lelkész úgy látta jónak, hogy tusakodások, önismeret és vizsgálat után — lelkészi állását valakivel elcserélje. Miután a battonyai lelkész — *Nádházy Bertalan* — a cserére alkalmas lelképásztor jelentkezett — s miután a törvényben megkivánt beleegyező nyilatkozatok birtokomban voltak — szíves örömmel egyeztem bele a cserébe. A távozó — Istentől megáldott talentumokkal áldott lelképásztorra Isten gazdag áldását kérjük — az új életet élni akaró — új hivatási mezőjén — *Nádházy* lelkészt pedig — pár hét múlva — örömmel fogadjuk az egyházmegye hű munkásai közzé.

A tanítói karban is történtek változások.

Kerekes Imre a diósgyőri egyház 46 évig hűséggel sáfarkodó kántor tanítója, valamint *Kovács Kálmán* a sok sok-évek szolgálatában megfáradott kisgyőri tanító — nyugdíjba mentek. Mindketten a jóhírű kálvinista tanítók — hivatásukat nagyon szerető tanítók — példányképei voltak. Hűséges szolgák! . . . Tegye Isten áldottá számukra a nyugalom éveit — s e helyről *is minden jót kívánunk* mindkettőjüknek! *Györné Móra Anna* kisgyőri tanítónő — kinek férje lelképásztorra választatott — követte hitvesét . . . s gyenge lévén testében — nyugdíjaztatását kérte. Öröla is áldás kívánással emlékezem! . . .

A tanítói változások a következők:

Kocsis Béla Mályiból — *Kisgyőrbe* — *Járdánházy József Kondoról* — *Mályiba*, *Skultéthy Ede Kisgyőrbe* — *Borsodi László Mezőnagymihályba* választatott. Kérem beerősítésüket. *Kerekes Imre* helyére *Palcsó László gönci kántor-tanító* választatott meg — de ő csak szeptember hó 1-én foglalja el állását.

Az oszlári árvák ügyében a gyermekek elhelyezését illetőleg, nincs változás. Bejelentett helyeiken élnek. Az általam kezdeményezett gyűjtés eredményét a számvevőszék átvizsgálta s a mai tiszta eredmény a következő:

I. A Kálvineumnak biztosított kötvényen kölcsön adatott	33.000,000 K.
II. Takarékbetétként kezeltetik	26.447,116 „
III. Biztosított kötvényre kölcsön adva	6.028,000 „
Összes készpénzük	65.475,116 K

IV. Van ezenkívül évenként 10 q búzával mint törlesztéssel biztosított 150 q búzájuk.

Kifizettem az építkező egyháznak 15.000,000 koronát,

és a szülőkkel együtt elhalt 2 cseléd hozzátartozóinak 5.000,000 K.

Kifizettem *Kovács Gyula* elmaradott járulékait, úgy, hogy a gyermekek szemében az édes szülők emléke így is tiszta s áldott marad.

— És most midőn — az egyházmegye kezelésébe átadom az általam indított gyűjtés ilyen szép sikerű eredményét, hadd mondjak köszönetet a kérésemet támogató összes gyülekezetek — s lelképásztorok — s áldozatos szívü jó embereknek, hogy a valóban árvák könnyeit letörölni segítettek! . . . Istené legyen a dicsőség munkánk sikeréért! . . .

Ugy érzem, említést kell tennem pár súlyos csapással illetett lelkész társunk s gyülekezet próbára tételéről. A cserépfalusi, minden tisztelet megérdemlő lelkész istállójában támadott belső tűz — állatállományának elpusztulásában — őt fájdalmasan érintette. Isten akaratán megnyugodva

fogadta a próbára tevést, de ez a szorongattatása lett szülője annak a nagyrabecsülő, önzetlen szeretetnek — melyben az ő kedves lelkipásztorkat a cserépfalusi gyülekezet részeltette. Gyors segítség gyanánt 10 millió koronát adott a kárt látott lelkésznek a cserépi gyülekezet. Illesse elismerés és dicséret a segíteni vágyódó hiveket s kell, hogy e nemes cselekedet jegyzőkönyvünk lapjain is megörökíttessék. A tiszavalki egyház istállója tűzvész áldozata lett. A sárospataki lapok utján a támogatást kértem a szegény gyülekezet számára. Kérem megszívlelni e helyről is — szívből jövő kérésemet.

A földrengés sok kárt okozott Zsérc, de különösen Eger imaházában. Eger a főtiszteletű konventtől azt kérte, hogy egy napi országos persely engedélyeztessék részükre. Ha el leend rendelve, már most kérem gyülekezeitink hathatós segítségét az egri sok vihart látott gyülekezet számára.

Pár sérelmes esetet kénytelen vagyok elő hozni — nem botrány okozásért — de okulásul... A vizitatio jelentéséből vannak ezek kivéve. Onodon a róm. kath lelkész egy ref. gyermeket megkeresztelt — s az adatokat egyáltalán nem közölte a ref. lelkésszel. Mezöcsáton — a nagy ref. egyházban a jóval kisebb r. k. gyülekezet vezetősége a körmenetek alkalmával — jól lehet látják és tudják, hogy ez faj a ref. hiveknek — a ref. iskola és templom környékéi is felvirágozzák s az utcának ilyen katolikus célra való erőszakos lefoglalásával — kétségtelenül a surlódások magvát hintik el.

Csak említést tettem ezekről!... — hirdetve — Keresztyének! vigyázunk — a türelmet nemcsak hirdetni, de a szerint élni kell!... Legyen ez intés az éber vigyázásra...

Az ujlőrinczfalvai lelkészség — valamikor nem is olyan régen — lelkész tanítósg volt. Miniszteri rendeletre külön tanítói állás szerveztetett. Az egyházi föld a lelkész javadalma lett — a tanító kapta az államsegélyt s az egyháztól a 100 korona hozzájárulást. De az ujabban elrendelt tanítói díjlevél átvizsgálás alkalmával a Miniszter észrevette, hogy 14 kat. hold valamikor a tanító használatában volt. És így elrendelte a lelkész által használt — díjlevélben kitüntetett földjéből — a 14 kat. hold földnek a tanító részére való átadását. Felebbeztünk — kértünk —! Minden hiába.

... Szomorú példája ez is annak, hogy a lelkipásztori sors minő keserves.

Gyűlésünk óta megerősítettem a ládházai énekhar Alapszabályait, a tiszadorogmai progresszív adózási kulcsot, a sajókereszturi építkezési terveket s a kivetési kulcsot... Kérem ez intézkedéseim jóváhagyását.

Időszaki tanács volt — az egyházkerületi elnökség által elénk delegált fegyelmi ügyben — a Juhász László — kontra Diószeghy Dezső ügyében. Még tárgyalás előtt sikerült a feleket kibékítenem s az erről felvett jegyzőkönyvet kérem jelen jegyzőkönyvhöz csatolni.

Bár utasítást kaptam arra, hogy jegyzőkönyvünket kinyomassam — az óriási költségek miatt — nem mertem ezt megtenni. Ivenként milliókat jelent ez még ma. Kérem jóváhagyni ezt az intézkedésemet, valamint kérem utasításokat a jövőt illetőleg.

Számvevőszéki ülést kettőt; Nyugdíj s közalapi bizottsági gyűlést egyet-egyet tartottunk. Ezzel is, azzal is rendben vagyunk.

A mi éleslátásu s mély bölcsességű egyházmegyei ügyészünk évi tiszteletdíját egyházi előokra — vissza szokta adni. Mi ezeket az egyházmegyei dékánnal összegyűjtögettük s ma már 500,000 koronát tesz ki ez az alap. Mondjunk hálás köszönetet dr. Molnár Gyula ur e jóságos cselekedetért.

Nem dicsekedésül, csak hogy számot adjak — egyházaomon kívüli munkálkodásomról is — tisztelettel jelentem be, hogy mint igehirdető lelkipásztor — meghívásra részt vettem a sátoraljaujhelyi Nőegylet egy Kará-

csonty előkészítő ünnepén, — a szikszói lelkészi kör által rendezett Kálvineumi ünnepen, a cserépfalusi és tiszadorogmai harang szenteléseken s a nekem adott erő és képesség szerint hirdettem Isten nagyságos dolgait és embereknek szóló üzenetét.

Népmozgalmi s egyéb statisztikai adataink következők:

I. Népmozgalmi adatok:

1. Lélekszám: 69,071.
2. Született: fi 984, nő 927, összesen: 1911.
3. Meghaltak: fi 872, nő 792, összesen: 1664.
4. Házasságot kötött: Tiszta pár: 464, vegyes pár: 249, összesen: 713.
5. Reverzális kötött: Javunkra: 133. Kárunkra 65, összesen: 198.
6. Nem áldatta meg a házasságát 8 pár.
7. Áttértek hozzánk: fi 22, nő 26, összesen 48.
8. Kitértek tőlünk: fi 7, nő 25, összesen: 32.
9. Kikeresztelkedett: fi 2, nő 1, összesen: 3.
10. Konfirmáltatott: fi 650, nő 651, összesen: 1301.

II. Vagyoni ügyek:

I. Bevétel volt:	2,625,841,892 korona 78 fill.
II. Kiadás volt:	<u>2,506,310,208 „ 52 „*</u>
III. Pénztári maradvány:	119,531,684 korona 26 fill.

A Vagyon értékelés a régiékben békebeli, az újabb szerzeményben papír koronákban — a vétel, vagy szerzemény akkori értékében iratott össze — az akkori állapotnak megfelelően.

1. Földek értéke: 282,145,560 kor. 09	
2. Épületek „ 169,175,339 „ —	
3. Alapítványok 23,658,947 „ 38	
4. Tőkék értéke 57,923,846 „ 45	
5. Alapok értéke 255,429,092 „ 09	
6. Ingóságok „ 9,526,926 „ 85	
7. Hasznok, jogok 33,940 „ 70	
Összesen: 797.893,652 kor. 56	

Adóssága van az egyházmegye egyházainak: 7,142,933.41 és 100 q buza
Tiszta vagyon: 790,750,719 korona 15 fillér.

A nagy számbeli szaporulat magyarázata az építkezések, harangbeszerzések stb. papír koronában való hozzáírása a régi értékekhez.

Magtárak állása:

1. Buza: 184 Hl 61 l	
2. Gabona: 414 Hl. 33 l.	
3. Árpa: 334 Hl. 09 l.	
4. Pénz: 3023 korona.	

Jótekingy adományok összege 326.263,208 korona.

Építésre fordított:

<i>Templomra.</i>	805.047,805 korona.
<i>Iskolára</i>	170.110,216 „
<i>Egyéb épületekre.</i>	46.221,127 „

Hadikölcsöne van az Egyháznak:

6 százalékos	346,124 korona	50 fillér.
5 százalékos	150,950 „	— „
Összesen		
	497,074 korona	50 fillér.

III. Belmissziói munka eredménye.

1. Bibliái órák vannak: 10 helyen.
2. Vallásos felolvasásokat tartanak: 41 helyen.
3. Egyházi énekkar van: 27 helyen.
4. Vasárnap délutáni iskola van: 7 helyen.
5. Szövetkezet van: 16 helyen.
6. Temetkezési Egylet: 2 helyen.
7. Kálvin Szövetség: 1 helyen.
8. Bethlen Gábor Kör: 1 helyen.
9. Loránffy Zsuzsánna Egylet: 3 helyen.
10. Valásos iratokat terjesztenek a legtöbb helyen.
11. Olvasó Kör van: 11 helyen.
12. Nőegylet: 6 helyen.
13. Leányegylet: 2 helyen.
14. Új énekes könyvet próbálják bevinni mindenütt.
15. Ifjúsági Egylet (fiu) van: 3 helyen.
16. Gyermekek istentiszteletek vannak: 2 helyen.
17. Szegényekről gondoskodnak a legtöbb helyen.

* * *

Boldog időkben a nagyobb adományokat névszerint is megszoktuk örökíteni jegyzőkönyveinkben. Mostanában ezt a régi jó szokást elhagytuk s a névszerint is megörökítésre méltó adományok hozzám be sem jelentettek. Lehetetlen azonban, hogy némely egyházzól az építkezés révén tanúsított nagy áldozatkészségről külön is meg ne emlékezzem.

Első helyen kell kiemelnem a kicsiny Mezönyéket, ahol a maroknyi-alig 350 lelket számláló gyülekezet 170—180 millió költséggel iskola építéshez kezdett. Külön dicséret illesse Szepessy Orbán dr. urat, ki az iskola telt ingyen adta az egyháznak, a gyülekezet nagy buzgóságú s az iskola építést szinte kierőszakoló dr. Regéczy József és Paksy Miklós urakat s. mezönyéki földbirtokos urakat, kik közül többen 15—20 milliót vállaltak E szép példa mutatás a mai nehéz időkben csak bátoritónk lehet mindannyiunknak! Az anyaegyház Ládháza szintén óriási terhek vállalásával tornyot akar építeni.

Mezőcsáton néhai Mátyus Kálmán gondnok és neje Nagy Lidia közös végrendelekkel mindkettőjük halála után az egyházra szálló, azonban hagyatéki tárgyalás folytán már az egyház nevére átíratott 6 katasztrális hold 660 négyszögöl szántó és 1 katasztrális hold 450 négyszögöl s a közös

egelőben levő 2 katasztrális hold földjüket, soha el nem adható feltétel mellett az egyházra hagyták. Ez adomány forgalmi értéke 90.000.000 korona. A nemeslelkű pár az örökkévalóság könyvébe írta be nevét. Mélységes köszönetre méltó s megörökítendő ez az áldozatos egyházszeretet.

A miskolci egyház avasi temploma is új köntöst kapott. A miskolci egyház 225 milliót fordított a múlt évben építkezésekre. Miskolcon *Báthory Istvánné* (presbíter neje) urnő kezdeményezésére, sok utánjárása s lelkesítésére a Kossuth-utcai templom 25 millió költséggel villanyvilágítással rendeztetett be. (Diósgyőr is követte ezt a példát.) Fejezzük ki e helyről is hálás köszönetünket a nemes szívű urnőnek. Szinte egész sora előkivánczozik az építkezésért, harangbeszerzésért, templomjavításért dicséretet érdemlő gyülekezeteknek. Szirma 110 millió, Onod 90 millió, Atány 90 millió, Alsózsolca 32 millió, Tiszanána 90 millió, Mezőnagymihály 85 millió, Mezőkeresztes 134 millió, Igrici 90 millió, Tiszatarján, Tiszadorogma, Cserépfalu 2—2 új harang beszerzésével, ez utóbbinál építkezéssel együtt 80 millió, Aroktó 114 millió, Vatta 40 millió, Kistokaj 25 millió, Hejőpapi 35 millió, Sajókeresztur 30 millió költséggel építkeztek bizonyosságául, hogy az ősök utját járják. Bor-sodharsány régi, fájó kérdése is megoldást nyert. A lelkészcsalád már az új lelkészlakon lakik. 250 q búzába került az építkezés. Minden dicséretet megérdemel e tettéért az aránylag szegény, de lelkes gyülekezet. Mezőnagymihályon *Oláh János és neje* 26 millió korona értékben toronyórát készíttettek. Jegyzőkönyvünkben mondjunk érte köszönetet. A többi gyülekezetek is megtettek erejükhöz mértén mindent, hogy a háboru és az azt követő romokon felépüljön a boldog gyülekezetek békés lakozhatása.

Ennyi, mit — nagy vonásokban óhajtva megörökíteni az év történetét — elmondani akartam. Volna még sok-sok, ami öröm, ami dicsekedés, de azokra várjuk a jobb idöket.

Bírósági ügy — egy sincs.

Jelentésem tudomásul vételét és elfogadását kérve, magamat a nagytiszteletű Egyházmegye további szíves jóindulatába ajánlva vagyok

Miskolc, 1925. évi június hó 4.

alázatos szolgájuk:

Farkas István

esperes

Egyházmegyei közgyűlés Farkas István esperesnek e szépen összeállított jelentésből is híven feltáruló, a köztudatban még inkább ismert és tapasztalt tevékeny munkásságáért legbensőbb köszönetét és legteljesebb bizalmát nyilvánítja.

6. Az esperesi jelentéssel kapcsolatban a következő határozatok hozottak:

a) Egyházmegyei közgyűlés felír a főtiszt. Egyházkerülethez, melyben az országos Zsinat összehívását nyomatékosan kéri és sürgeti, egyetemes és általánosan kötelező intézkedések meghozatala céljából. A belmissiói kötelezettség körvonalozásának, az egyházfegyelem szabályozásának, istentiszteleti rendtartásunk új, korszerű és egységes alapra fektetésének, a szekták terjeszkedése meggátolásának, államszolgálatunk: a lelkészi kongruák, korpótlékok, családi pótlékok s a nyomasztó iskolai terhekkel szemben a tandíjkárpótlás megfelelő valorizálása sürgetésének, a megszállott

területekről átpályázó vagy meghívott lelkészekkel szemben követendő magatartásunk megállapításának ügye ... stb ... mind megállapításra várnak, ami nélkül hiányozván az egységes eljárás, felekezetünk a „sokarcu kálvinizmus képét“ mutatja. Államsegélyeink valorizálása ügyében még mielőtt a zsinat összeülne halaszthatatlan a sürgető intézkedések megtétele, ezért egyházmegyei közgyűlés a főtiszteletű Egyházkerület útján felkéri az egyetemes Konventet, hogy e tárgyban az illetékes minisztériumnál lépjen közbe és tekintettel egyházközségeink válságos anyagi helyzetére és igényeink jogosultságára, azt állandóan szorgalmazni meg ne szűnjék.

b) Egyházmegyei közgyűlés fel ir a főtiszt. Egyházkerület útján az egyetemes Konventhez, hogy államsegélyeink sürgetésénél figyelmét kiterjeszteni méltóztassék az igen súlyos anyagi viszonyokkal küzdő segédlelkészek kongruájának folyósításában oly változtatás kieszközlésére, hogy illetékesek megélhetésük könnyítése szempontjából kongruájukat ne negyedévenként utólag, hanem havonként előre kaphassák meg.

c) Közgyűlés meghatottsággal emlékezik meg az elmúlt év őszén elhunyt néh. Szabó Bertalan hejőpapi lelkésről; midőn áldásos működésére és kedves, az igazi kálvinista papot visszatükröző egyéniségére — mely által tért foglal el még halála után is szíveinkben — kegyelettel tekint vissza, emléktétegyzökönyvünkben is megörökíteni határozza, itt is szívből jövő Isten hozzádot mond felé s kíván az Ur megfáradt s immár elpihent hű szolgájának csendes síri nyugalmat a boldog feltámadás és égi viszontlátás reménye alatt.

d) Egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi a hejőpapi megüresedett lelkészi állásba Benke József ottani s. lelkész meghívás útján történt megválasztását, Tiszaoszlárra a megszállott területről Gyarmathy Béla körtvélyesi lelkész megválasztását, — a belmissiói tevékenységéért egyházmegyénkben elismerést kiérdemelt Somogyi Pál szederkényi s. lelkész Zilizre rendes lelkészül történt megválasztását és ezzel egyházmegyénkben eltávozását s helyébe Molnár Béla s.-pataki hitoktató lelkész alkalmazását, — a súlyos betegség által levert Kádár Albert hevesi lelkész mellé Takács Imre s. lelkész kihelyezését: mindnyájuknak áldást kíván buzgósággal folytatandó pásztori munkásságukra. Molnár Béla és Takács Imre s. lelkészeket állásukba beerősíti.

e) Közgyűlés megnyugvással és belső örömmel veszi tudomásul, hogy a megpróbáltatás ideje után a mezőnyek-ládházai gyülekezetbe a kívánt béke és nyugalom visszatért, a visszahelyezett Eötvös Ferenc lelkész a gyülekezetben közmegelegedésre buzgólkodik szolgálatában; ugyszintén azt is, hogy Sólyom Barna volt egerlővi lelkész lelkészi nyugdíjának élvezetébe lépett és ez által is elégtétel nyújtott számára.

f) Egyházmegyei közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi dr. Szarka Gyula diósgyőrvasgyári lelkész és Nádházy Bertalan battonyai lelkész között lefolyt, esperesileg jóváhagyott álláscserét: a kötelékéből távozó lelkészre új működési terén Isten által adott s szorgalommal fejlesztett gazdag szellemi javainak sikeres értékesítését kívánja és az érkező, hasonlólag gazdag talentumokkal megáldott Nádházy Bertalan lelkészt teljes bizalommal várja és fogadja.

g) Tanítói karunkból a híven teljesített kötelesség tudatában nyugdíjba vonuló Kerekes Imre diósgyőri, Kovács Kálmán kisgyőri tanítók és Györné Móré Anna kisgyőri tanítónő nyugalomba vonulását egyházmegyei közgyűlés midőn tudomásul veszi, Isten segedelmét kéri hűséges sáfárkodásuk után további életükre.

h) Az egyházmegyénk kebelében beállott tanítóváltások, miszerint Kocsis Béla és Skultéthy Ede Kisgyőrbe, Járdánházi József Mályiba és Borsodi László Mezőnagymihályra választottak meg: tudomásul szolgáltnak.

i) Buzgó szívvel és lélekkel vezetett akció képe tárul fel abból az elszámolásból, mely a tiszavaszlári árvák számára lefolytatott gyűjtés eredményét tünteti fel; az elszámolást a gyűjtést vezető esperes részére köszönetének nyilvánítása mellett veszi tudomásul és hagyja jóvá egyházmegyei közgyűlés, övele együtt sóhajtva föl nagy hálaadással: „Istené legyen a dicsőség!”

k) Áldás és előrehaladás mellett csapás is sújtott le egyesekre Isten beláthatatlan végezéséből. Megindulva értesül egyházmegyei közgyűlés Pósa Péter tanácsbíró, cserépfalui lelkész nagy kárral sújtott tűzvész pusztításáról, ugyanígy emlékezik meg a tiszavalki hasonló katasztrófáról, amely a tiszavalki már sok megpróbáltatást látó kisebb gyülekezetnek és Takács Mihály lelkész, egyházmegyei aljegyzőnek, a másik értékes, buzgó munkatársunknak okozott érzékeny károkat. Felemelő érzéssel veszi közgyűlés tudomásul a cserépfalui gyülekezetnek lelkészének megbecsülésére valló 10 millió korona gyorssegély adományát, efelett itt elismerését és dicséretét jegyzőkönyvbe iktatja. A tiszavalki szegényebb egyház azonban maga szorul segedelemre, lelkésze erős hittel tesz vallomást arról a Hatalmasról, aki Ur az ő sorsa felett is, aki ha sebesít gyógyít is, csapás után ad áldást is, annak és azoknak, kik Tőle bizalommal várják s csupán gyülekezetéért és egyházáért emeli fel közgyűlés közvetítésével is kérő szavát . . . Gyülekezetek, lelkészek, világi előljárók felétek cseng az evangéliumból a Lélek szava, akinek füle van a hallásra hallja meg tehát „Egymásnak terhet hordozzatok és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét!”

l) A földrengés által károsult kicsiny és szegény egrí egyház gyülekezeti buzgó előljáróinak kérő szava is keresi a halló füleket s az áldozatos lelkeket és ha elfog hangzani az nemsokára országszerte, legközelebb nekünk kell azt megértenünk: támogatásukra, felsegélésükre sokat, sőt min-

dent megtennünk; egyházmegyei közgyűlés már is figyelmébe ajánlja kebelbeli gyülekezeteinknek, tehetősebb egyháztagsainknak és minden hittestvéreinknek a tehetségükhöz mért adakozást.

m) A ládházai énekhar alapszabályait, a tiszadorogmai progresszív adózási kulcsot, a sajókereszturi építkezési tervet és kivetési kulcsot, melyek szabályszerint megkészítettek és az esperesi hivatalhoz betérjesztettek: egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és megerősíti.

n) Egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi azokat a főleg anyagiakban gyökerező akadályokat, amelyek miatt múlt közgyűlésünk jegyzőkönyve nyomtatásban nem látott napvilágot; érezvén azonban, hogy sok tekintetben kívánatos, ha csak körülményeink megengedik, jegyzőkönyveink nyomtatásban kibocsátása és az illetékesekhez szétküldése annyival inkább, mert már régi rendhez a társegyházmegyék legtöbbje is visszatért; határozza, hogy ugy jelen gyűlésünk jegyzőkönyve, mint az ezután következők szükséges példányszámban kinyomtatandók mindaddig, míg ellenkező határozat nem hoztattnék.

o) Egyházmegyei közgyűlés tartozó háláját és legbensőbb köszönetét óhajtja leróni Molnár Gyula ügyésznek, aki nemcsak mindennek elé téve egyházi ügyeinket, buzgólkodik sok év óta egyházmegyei ügyészi állásában, de még az ebből folyó szerény munkadíjait időnként Isten dicsőségére kamatoztatja s juttatja egyházi célokra. Ahol van az ő kincse, ott van teljes szíve is.

p) Igaz hűséggel és sok fáradtsággal tüzte maga elébe Báthory Istvánné, miskolci lakos és híthű egyháztag azt a nemes és sok áldozatot kívánó célt, hogy a miskolci Kossuth-utcai templomba villanyvilágítás vezetessék be, hogy ne legyen Istennek tisztelete, — a mennyből alászálló világosság — sötétség által korlátozva. Hogy miért szükséges ez, amit ő akart, mi itt átértjük. A cél kivitelének terhe azonban nem volt kevés, de e nemesszívű urnő, kitartó akarással az ő mély hitétől buzdíttatván, úgy futott, mint nem bizonytalanra! A szükséges összeg 25 millió korona, össze lett gyűjtve, az akarat tette lett, a Kossuth-utcai templomban új fény gyuladt föl, az áldozatkészségnek fénye, sugárzása drága bizonyágtétel ez Ige mellett „ugy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy mások is látván a ti cselekedeteiteket, dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.“ — Egyházmegyei közgyűlés az áldozatkészség és nemes példaadás világosságáért Báthory Istvánné urnőnek elismerését, tiszteletét és köszönetét jegyzőkönyvbe nyilvánítja.

r) A példás áldozatkészség fénye lobog Mezőnagymihályon is, mely az Ur házának ékességét szerető Oláh József és neje lelkéből sugárzott ki. Az istenitiszteleti időt, de az élet muló voltát is jelzi és int, hogy szervezzünk itt jó cselekedeteink által örökké tartó javakat, az a toronyóra, melyet ők szereztek be egyházunk részére 26 millió korona

értékben. Egyházmegyei közgyűlés nem tekinthet el e ki-magasló áldozatkészség eme tanúsága mellett és köszönését jegyzőkönyvben örökíti meg.

s) Mezőcsáton néhai Mátyus Kálmán és neje, Nagy Lidia egyházszeretettüktől indítatva örök emléket állítottak maguknak, majd 10 kat. hold földjüknek, mint adomány-nak az egyház részére végrendeletileg hagyományozása által. A mai nehéz időkben, mikor egyházi közkiadásaink lavinaszerűleg növekednek, úgy, hogy a legtöbb egyház-község már-már roskadozik a terhek alatt: eléggé fel nem becsülhető az ily áldozat. B. e. Mátyus Kálmán egyházi gondnoksága alatt bizonytalannal meggyőződést szerzett, hogy valahol nagy a szükség, ott Isten dicsőségére történik a segítség. — Isten dicsőségét óhajtva hozta meg nejevel az önzetlen egyházszeretet drága bizonyosságát. Cselekedetük legyen beírva az örök élet könyvébe!

t) Egyházmegyei közgyűlés soha nem hagyta figyelmen kívül és nem hagyta elismerés nélkül, ha valamelyik gyülekezet építkezésével vagy értékei gyarapításával az egyházszeretetnek és áldozatkészségnek olyan jeleit adta, amelyek által mások előtt példaként világított. A legmelegebb köszönetet és legteljesebb elismerését nyilvánítja most is és ezt jegyzőkönyvbe foglalni határozza: a kicsiny mezőnyéki egyháznak, midőn 170—180 millió korona költséggel új iskolát építtetett; itt külön dicséretét, elismerését és köszönését fejezi ki dr. Szepessy Orbán urnak az adományozott iskolatelekért; a szirmai egyháznak a 100 millió, az ónodi gyülekezetnek a 90 millió, az alsózsolcai egyháznak a 32 millió, Átány és Tiszánána nemes gyülekezeteinek a 90—90 millió, a mezőnagymihályi gyülekezetnek a 85 millió, a mezőkeresztesi gyülekezetnek 134 millió, az igricii gyülekezetnek 90 millió korona költséggel, Tiszatarján, Tiszadorogma, Cserépfalu nemes gyülekezeteinek a szintén nagy áldozatokkal beszerzett új harangokért; az ároktői gyülekezetnek hol 114 millió, a vattainak hol 40 millió, a kistokainak hol 25 millió, a hejőpapiinak hol 35 millió, a sajkókereszturinak, hol 30 millió és a borsodharsányinak, hol több mint 100 millió korona költséggel járultak az áldozatos lelkek Sionunk falainak megépítéséhez. Ha a megnyilvánult Istennek tetsző áldozatkészségnek nem keresheti is fel egyházmegyénk köszönő szavával mindazokat a gyülekezeti tagokat, akik a jó cselekedetekben példaként világítottak, de áldáskívánással fordul minden egyes jószívű adakozó felé, óhajtva, hogy elismerő szavai a presbitériumban és templomi szószéken is felolvastatván, eljussanak mindnyájunkhoz, kik nekünk az Ur Jézus Krisztusban és az ő szeretetében Testvéreink Áldás, kegyelem és segedelem legyen a jókedvű adakozókon.

u) Az esperesi jelentésben foglalt népmozgalmi adatokat, vagyoni és egyéb kimutatásokat egyházmegyei közgyűlés az örálló figyelmével készített és összefoglalt munkáért kifejezett köszönettel veszi tudomásul.

7. Olvastatott a tiszaozslár lelkész választás jegyzőkönyve, amely szerint Gyarmathy Béla körtvélyesi lelkész választatott meg szótöbbséggel lelkészökül.

Egyházmegyei közgyűlés a választást megerősíti, új lelkészt állásába beerősíti, nehéz feladatainak teljesítéséhez reá Isten áldását kéri.

8. Skultéthý Ede Kisgyörbe és Borsodi László Mezönagymihályra tanítókul megválasztatván

állásukba beerősítettnek és a hivatalos esküt leteszük.

9. A sárospataki áll. tanítóképző-intézetnek a tiszáninnení ref. egyházkerület által leendő átvétele tárgyában egyházmegyénk állásfoglalása kívánatván:

egyházmegyei közgyűlés kimondja, hogy a tanítóképző intézet átvételét nemcsak szükségesnek és kívánatosnak, de egyenesen életszükségletnek tartja tiszáninnení ref. egyházkerületünkre nézve, éppen ma, amikor azt látjuk, hogy ref. egyházunk ellenségei az állami és társadalmi életben minden követ megmozgatnak ami háttérbe szorításunkra. Régi igazság, hogy akié az ifjuság, azé a jövő. A jövő nemzedék nevelésének alapja pedig elvitathatatlanul hitfelekezeti tanítóink kezébe van elsősorban letéve. Ha e tanítói kar egyházas, izzig-véríg református szellemben van nevelve: mindenkor hivatása magaslatán fog állani s keze alól istenfélő, hazájához és egyházához mindhalálíg hűségesen ragaszkodó nemzedék fog kikerülni. Ugyanazért az átvétel kérdését egyházmegyénk nemcsak egyházkerületünkre nézve, de egyetemes egyházunk s hazai ref. nevelésünk szempontjából is történelmi szükségszerűségnek és elodázhatatlannak tartja s az intézet átvételét szívvel-lélekkal támogatja. A tanítóképző intézet fentartásához szükséges anyagi erők előállítását illetőleg kimondja egyházmegyénk, hogy az egyházmegyékre és gyülekezetekre háramló teher progresszív alapon osztassék el az egyh. tagok között. Reméli és elvárja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy lelkészeink és tanítóink buzgóságos áldozatkészségükkel példaadólag fognak előljárni e kérdésben gyülekezetük minden rendű és rangú tagjai előtt.

10. a) Egyházmegyei számvevőszék betérjeszti az egyházmegyei pénztárnok 1924. évi — számvevőszék által felülvizsgált — számadását, mely a kiadások levonása után 7,443.111 kor. pénzmaradványt tüntet fel.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, azt jóvá hagyja s pénztárnoknak a számadásokban foglalt tételekre nézve a felmentést megadja.

b) Ugyancsak számvevőszék bemutatja és elfogadásra ajánlja az általa felülvizsgált egyházmegyei vagyónkimutatást, mely szerint összes vagyónként 15,330.747 korona tüntetteték fel.

Egyházmegyei közgyűlés a bemutatott vagyónkimutatást elfogadja és jóváhagyja.

c) Számvevőszék bemutatja és elfogadásra ajánlja az 1925. évre szóló költségelőirányzatot, mely szerint úgy a fedezet, mint a szükséglet végösszege 103 q és 75 kgr. buza.

Egyházmegyei közgyűlés a bemutatott költségelőirányzatot megerősíti.

d) Számvevőszék jelenti, hogy 12,375.000 korona az 1924. év utolsó negyedéről felosztatlan Baldácsy-segélyt lelkész özvegyek és árvák, szegénysorsu lelkészek és tanítók, építkező egyházak között a csatolt jegyzőkönyv szerint felosztotta s kéri az egyházmegyei gyűlés hozzájárulását.

Egyházmegyei közgyűlés a felosztáshoz hozzájárul.

e) Olvastatott a számvevőszék jelentése a nyugdíjjarulék 50 százalékos valorizálásáról s a br. Baldácsy-alapítvány jövedelméből és az államsegélyből kapott összegek felosztásáról.

Tudomásul szolgál.

f) Számvevőszék jelenti, hogy az egyes egyházak zárszámadásait az előadók átvizsgálták s a legnagyobb részben rendben találták. Szirma utasítandó, hogy építkezésre költött 103,600.970 kor. nem lévén okmányokkal igazolva, a jövő évben az elmaradt okmányokat pótlólag terjessze be. Tiszakeszi a számadást nem záradékolta. Átány pénzmaradványa nem 4.426.973 korona, hanem 4.526.973 korona. Heves nyugtákat s ellen nyugtákat nem küldött, ugyanigy Tiszapalkonya sem, miért is azok bemutatására utasítandók. Ládháza a számadást presbitériummal nem igazolta. — Általában kifogásolja számvevőszék, hogy sok egyház nem csatol költségvetést, egyben javasolja, hogy a költségvetések — mint régebben is — ne az előadókhoz, hanem az esperesi hivatalhoz küldessenek be.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a kifogásolt egyházakat a hiányok pótlására utasítja és kimondja, hogy jövőben a költségelőirányzatok az esperesi hivatalhoz küldessenek.

11. Olvastatott a lelkészi nyugdíjbizottság jelentése az 1924. évi nyugdíjjarulék kivetéséről és elszámolásáról.

Mint rendben levő tudomásul szolgál.

12. Tiszavalk és Ónod presbitériuma kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy az alsózempléni egyházmegye reversális ügyben hozott szabályrendeletét az alsóborsodi egyházmegyére nézve is — a maga egészében — érvényre emelje s kötelező erejűnek jelentse ki.

Egyházmegyei közgyűlés, noha elismeri a reversálisok ügyében hozandó szigorú rendszabályok szükségességét, azonban azt nem részlegesen, hanem egyetemlegesen kötelező erejű törvény alapján tartja megvalósíthatónak, ezért nevezett presbitériumok kérését — a maga részéről is pártolólag — az egyházkerület útján a zsinatelőkészítő bizottsághoz terjeszti föl.

13. Egyetemes konvent az egyházkerület útján véleményes javaslattal véget az egyházmegyéhez teszi le a tiszántúli egyházkerület ama határozatát, melyben egyházmegyei, egyházkerületi és egyetemes egyházi presbitéri értekezletek szervezését javasolja.

Egyházmegyei közgyűlés a presbiteri értekezletek tartását üdvösnek látja, azok megszervezését javasolja.

14. A mezőkeresztesi tanítókör javasolja, hogy az évenként tartani szokott evangéliumi tanítótáborozáson a járáskör egy-két tanítóval képviselje magát, egyttal felkéri az egyh. megyét, hogy a tehetősebb egyházak tanítójukat az egyház költségén küldhessék fel.

Egyházmegyei közgyűlés a kérést helyesnek s teljesíthetőnek tartja és a tehető egyházak figyelmébe ajánlja.

15. A tiszavalki ref. egyház presbitériuma beterjeszti arra vonatkozó határozatát, mely szerint O. F. B. a tiszavalki ref. egyháznak a felosztott vagyonváltáság földekből a mindenkorai lelkész és tanító részére 1—1 kat. hold legelőt, a később szervezendő II. tanítói állás javadalmazására 3 kat. hold szántót, 5 kat. hold rétet és 2 kat. hold legelőt, az iskolai telek céljára a külön szintén megváltandó 1 kat. hold szántóhold helyett átvett 666 □-öl beltelek kertet birtokába adta.

Egyházmegyei közgyűlés ezen intézkedést tudomásul veszi, azonban a beterjesztett iratokat azon felhívással adja vissza a tiszavalki ref. egyháznak, hogy azokhoz a törvényszerint kívánt gyűlési megszavazást igazoló jegyzőkönyveket csatolja be és eként terjesztve föl az esperesi hivatalhoz lesz az csak az egyh. kerületi közgyűléshez áttehető jóváhagyás végett. A jegyzőkönyvben megjelölendő az is, hogy az ingatlanok vételárát hogyan és mily forrásokból és pedig melyikből mily mértékben fogja fedezni az egyházközség olyként, hogy azzal a gyülekezet tagjai lehetőleg ne terheltessenek.

16. Egyházmegyei közgyűlés a tiszaozlári leégett lelkészlak helyébe emelendő új lelkészlak építésére beérkezett és az egyház által felterjesztett ajánlatokat, valamint a presbiteri és egyházközségi gyűlés jegyzőkönyvekben foglaltakat vizsgálat alá véve:

a beérkezett tervek alapján az építkezést egyik vállalkozó részére sem engedélyezi, azonban arra az álláspontra helyezkedik, miszerint hozzájárul a Barát Gábor-féle terv megvásárlásához azon esetre, ha a m. kir. államépítészeti hivatal azt tartósság stb. tekintetében szintén jónak találja. Felhívja azonban a tiszaozlári egyházat, miszerint a megvásárolt terv alapján versenytárgyalást írjon ki és az azon résztvevők közül, az építkezés kivitelével azt bizza meg, aki minden tekintetben a legnagyobb garanciát tudja nyújtani.

17. A kisgyőri ref. egyház templomának renoválása céljából beterjeszti az erre vonatkozó presbitériumi és egyh. községi gyűlés jegyzőkönyveket és az ezek ellenében Csenge János és trsai által beadott fellebbezést.

Egyházmegyei közgyűlés a felebezést elutasítva az egyházközségi és presbiteri gyűléseken megszavazott kivetést jóváhagyja: a templom renoválására Porcsin Imre vállalkozóval megkötött szerződést, valamint a kövezési munkálatokra Kohányi Istvánnal kötött szerződést szintén jóváhagyja.

18. A maklári ref. egyház elvi határozatot kér arra nézve, miszerint a lelkész által használt veteményes kertben levő és azt beárnyékoló — tehát neki kárt okozó — jegenyefákat, bár azokat nem a lelkész ültette, szabad-e a lelkésznek kivágnatni?

Egyházmegyei közgyűlés kimondja, hogy a lelkész által hasznélvezett ingatlan területen levő élőfákat, amennyiben azok az ingatlanon folytatandó okszerű gazdálkodás tekintetében feltétlenül károsak, a lelkész kivághathatja és értékesítheti, de köteles azok helyett az ingatlanon ugyanannyi számú, lehetőleg gyümölcsfákat ültettetni.

19. A ládházai ref. egyház lelkészi hivatala beterjeszti a mezőnyéki társ egyház részéről építendő iskola és tanítói lakás költségeinek fedezésére tervezett adókvétési kulcsot.

Egyházmegyei közgyűlés a progresszív alapon történt kvétést jóváhagyja és megerősíti a híveknek megnyilvánuló nagyarányú áldozatkészségét követendő például állítja.

20. Egyetemes konvent 149—1920 sz. határozatával ismételten felhívást intézett az egyh. kerületekhez, az állami és községi elemi iskolai tanítóknak a gyülekezetekben énekvezérékül leendő esetleges alkalmaztatása ügyében. Egyház ker. közgyűlésünk a kérdést vélemény adás céljából az egyházmegyékhez tette le, azzal a felhívással, hogy a gyakorlati életben felmerült tapasztalataikat a kérdés érdekében értékesítsék s ahhoz képest tegyék meg — tanügyi bizottságaik meghallgatásával — javaslataikat.

Egyházmegyei közgyűlés csak abban az esetben kívánja az állami és községi tanítókat ref. énekvezérül alkalmaztatni, amennyiben ref. kántori oklevéllel bírnak, vagy kötelezik magukat a kántori oklevélnek záros határidőn belül való megszerzésére.

21. Idős Fekete Gyula böcsi lelkész hivatkozva részint orvosai tanácsára, testi erőtlenségére, részint 40 esztendő s lelkészi szolgálatára, nyugalomba óhajtana vonulni. Tekintettel azonban arra, hogy a mai nyugdíj egyáltalában nem nyújt lehetőséget a tisztességes megélhetésre, különösen beteg és családost embernek, hogy lelkész és gyülekezet érdeke egyaránt kielégíthessék, arra kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy esetleges nyugalomba vonulása előtt, egyházmegyei határozat kötelezze a helyére megválasztandó utódot, hogy a böcsi lelkészi javadalomból bizonyos meghatározott s az egyházmegyei közgyűlés által is jóváhagyott javadalmi részt szolgáltatson ki neki halála napjáig. S amennyiben az egyházmegyei közgyűlés ehhez hozzájárulna, hatalmazná fel egyttal az esperes urat arra, hogy a nyugdíjaztatás kérdését saját hatáskörében vele bármikor elintézhesse.

Egyházmegyei közgyűlés — tekintettel nevezett lelkész hosszú érdemes szolgálatára, betegségére és családi állapotára, tekintettel továbbá arra, hogy a kormány által is csak ideiglenesnek jelzett államsegély és nyugdíj nagyon is bizonytalan alap arra, hogy arra exisztenciát lehessen alapítani, tekintettel végül arra a körülményre is, hogy csak a közelmúltban történt hasonló körülmények között a tiszadorogmai lelkész nyugalomba vonulása: a maga

részeröl hozzájárul a kérelemhez s kimondja, hogy a Fekete Gyula nyugalomba lépése esetén kötelezni fogja az utódot, hogy nyugalomba vonuló lelkész részére a böcsi lelkészi javadalom később meghatározandó részét ennek haláláig kiszolgáltatassa s hogy a kiszolgáltatandó részt nevezett lelkész és esperes közösen állapíthassák meg.

22. A harsányi ref. egyház jelenti, hogy a temető kibővítése céljából a kassai róm. kath. püspökség szomszédos földjéből a földbirtokrendezés során 1600 □-ölet igényel.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett s erre vonatkozó presbitériumi és közgyűlési határozatokat jóváhagyja.

23. Poroszló presbitériuma kéri a egyházmegyei közgyűlést, hogy az 1920-ban Réthy József tanító személyével kapcsolatban szervezett hatodik tanítói állás bizonytalan időig történő beszüntetését, nevezett tanító folyó évi nyugdíjba vonulása után — engedélyezze. Indokul az anyagi terhek nagysága mellett főleg a tanköteles gyermekek nagymérvű számbeli megfogyatkozását hozza fel.

Egyházmegyei közgyűlés az állás ideiglenes beszüntetéséhez hozzájárul.

24. A hejőpapii egyházi énekkar beterjeszti alapszabályait jóváhagyás végett.

Egyházmegyei közgyűlés az alapszabályokat visszaadja s utasítja az énekkar vezetőségét, hogy az alapszabályokban az egyházmegyei közgyűlés által szükségesnek ítélt és az esperesi hivatal utján, hozzájuk leküldendő módosításokat vigye keresztül s akként helyesbitve megerősítés végett az esperesi hivatalhoz újból terjessze föl.

25. Az egerlövői egyház beterjeszti a tanítói országos nyugdíjintézetijárlulék 6.700.000 kor. összegének iskolai adócímén leendő kivetésére vonatkozó presbitériumi és egyházközségi gyűlési határozatokat.

Egyházmegyei közgyűlés a kivetést helybenhagyja és megerősíti.

26. Ismertetett Szabó Sándor hejőpapii lakosnak beterjesztett alapító levele.

Egyházmegyei közgyűlés megerősíti és az alapítónak köszönetet mond.

27. Nemesbikk presbitériuma beterjeszti Eisler Adolf és neje Lukács Zsozsóka szobi lakosoknak az egyház részére tett 2 millió korona alapítványi leveleit. Presbitérium az alapítványt elfogadta, kikötött feltételek teljesítését elvállalta, az egyházmegyei közgyűlés beleegyező hozzájárulását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés utasítja a nemesbikki presbitériumot, hasson oda, hogy alapítványozók az alapító levél 1. pontját hagyják ki, illetve módosítsák, mivel ilyen formában a hozzájárulást nem adhatja meg.

28. A tiszavalki ref. egyház presbitériuma beterjeszti a ref. lelkészi telken leégett istálló újból építése tárgyában hozott határozatát, mely szerint

a leégett istállót ugyanolyan méretben, mint a régi volt, felépítteti. Az építési költségek fedezésére a biztosító társaság által kiutalandó 10.500.000 korona, továbbá az egyházmegye segélyosztó bizottsága által segélyként nyújtott 500.000 korona és az egyházközség tagjaira a folyó évben vagyona-aránylag kivetendő rendkívüli adó szolgál.

Egyházmegyei közgyűlés a presbitérium határozatát tudomásul veszi s a tervbe vett munkálatok keresztülviteléhez az engedélyt megadja, felhívja azonban presbitériumot, hogy a lehető takarékosági elvek szemelött tartásával készítenő tervet, valamint a rendelkezésre álló összegből fedezetet nem nyert költségek kivetésére vonatkozó rendkívüli adó kulcsának megállapítása tárgyában, — a törvényben előirt alakiságok pontos betartása mellett — hozandó határozatokat, a folyó év őszén tartandó egyházmegyei közgyűlésre terjessze fel.

29. Kiss Albert ároktői lelkész határozati javaslatot terjeszt elő, hogy egyh. közgyűlés keresse meg a spataki főiskola közigazgatói hivatalát és a miskolci főgimn. igazgatóságát, kérve, hogy utasítsák a legációba menő ifjakat az illendőség által is követelt, de másfelől megnyugvásra szolgáló kötelességük teljesítésére, hogy rögtön az elekcio lefolyása után az illetékes lelkészi hivatalt értesítsék kiküldetésükről, sőt lehetőleg érkezésük idejéről is.

Egyházmegyei közgyűlés a javaslatot elfogadja, miről a spataki főiskola közig. hivatalát és a miskolci főgimn. tek. igazgatóságát jegyzőkönyvi kivonatban értesíti.

30. A tavaszi egyh. ker. gyűlésre képviselőkül kiküldettnek az elnökség mellett Szabó András, Román Ernő lelkészi, — gróf Haller József és Lipcsei Péter világi tanácsbírák, Kiss Albert lelkészi főjegyző, póttagokul: Kenyeresy Károly és Zsóry Lajos tanácsbírák.

31. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével esperes elnöklete alatt dr. Kérészy Barna, Román Ernő és dr. Regéczy József bizatnak meg.

Hitelesítjük:

Miskolc, 1925 június 10.

Farkas István
esperes.

Dr. Kérészy Barna

Román Ernő

Dr. Regéczy József

Tartalomjegyzék:

1. Esperes imádsága.
2. Főgondnok betegségéről emlékezés.
3. Gyűlés megnyitása.
4. Jubiláns püspök üdvözlése.
5. Esperesi jelentés.
6. Esperesi jelentéssel kapcsolatos határozatok ;
 - a) zsinat összehívásának sürgetése ;
 - b) segédlelkészek helyzetének javítása ;
 - c) néhai Szabó Bertalanra való emlékezés ;
 - d) lelkész- és segédlelkészváltozások, beerősítések ;
 - e) Eötvös Ferenc szolgálata, Sólyom Barna nyugdíja ;
 - f) diósgyőrvasgyári lelkészcsere ;
 - g) tanítói nyugdíjazások ;
 - h) tanítóváltozások ;
 - i) jelentés a t.-oszlári-árvák részére történt gyűjtésről ;
 - k) cserépfalui és t.-valki lelkészek tüzkára ;
 - l) egri egyház földrengéskára s gyűjtésre felhívás ;
 - m) a ládházi énekkar és tiszadorogmai adókulcs megerősítése ;
 - n) határozat a jegyzőkönyv kinyomására ;
 - o) köszönetnyilvánítás ügyész jótékony adományáért ;
 - p) „ „ Báthory Istvánnénak ;
 - r) „ „ Oláh József és nejének ;
 - s) „ „ Mátyus Kálmán és nejének ;
 - t) „ „ építkező és áldozatos gyülekezeteknek ;
 - u) köszönetnyilvánítás Esperesnek.
7. Gyarmathy Béla tiszaozlári lelkész beerősítése.
8. Skultéthy Ede és Borsodi László tanítók beerősítése.
9. A sárospataki áll. tanítóképző átvételében állásfoglalás.
10. Számvevőszéki ügyek.
11. Nyugdíjbizottság jelentése.
12. A reverzális kérdésben állásfoglalás.
13. Presbiteri értekezletek érdekében állásfoglalás.
14. Evangéliumi tanítótáborozásokon részvétel.
15. A tiszavalki egyház birtokszerzése az O. F. B. útján.
16. Utasítás a tiszaozlári egyháznak az új lelkészlak felépítésénél.
17. Kisgyőri építkezési kivetésének jóváhagyása.
18. Utasítás a maklári egyház vitás ügyében.
19. Mezőnyék iskolaépítési adókivetésének megerősítése.

20. Állásfoglalás állami tanítók kántorkodása ügyében.
 21. Utasítás a böcsi lelkész nyugalomba vonulásánál követhető eljárásra.
 22. A borsodharsányi temetővétel jóváhagyása.
 23. A poroszlói VI.-ik tanítói állás ideiglenes megszüntetésének jóváhagyása.
 24. Utasítás a hejőpapi énekhar bététerjesztett alapszabályainak módosítása.
 25. Az egerlövői adókiadás jóváhagyása és megerősítése.
 26. Szabó Sándor h.-papi lakos alapító levelének megerősítése.
 27. Utasítás Eisler Adolf n.-bikki lakos alapító levelének módosítására.
 28. Utasítás a tiszavalki építkezés ügyében.
 29. Legáció ügyben a s.-pataki főiskolához és miskolci gimnáziumhoz átirat.
 30. Ker. képviselők kiküldése.
 31. Jegyzőkönyv hitelesítése.
-

